

Norges Miljøvernforbund Ørland
V/ Øyvind Wiger-Haraldsvik
Utstrandveien 20
7142 Uthaug

Uthaug, 09.06.2020

Fylkesmannen i Trøndelag
Postboks 2600
7734 Steinkjer

HØRINGSINNSPILL TIL SØKNAD OM PRODUKSJON AV FISKEMEL OG FISKEOLJE PÅ UTHAUG I ØRLAND KOMMUNE

NORGES MILJØVERNFORBUND ØRLAND (NMFØ) motsetter seg Grøntvedt Nutri AS sin søknad om produksjon av fiskemel og fiskeolje tett på befolkning på Uthaug. NMFØ mener at den omsøkte produksjonen bør flyttes av hensyn til lokalbefolkningen. Uthaug havn er et etablert, velrennomert historisk område, og store deler av nedslagsfeltet for lukt og støy vil ramme mange av de om lag 400 innbyggerne. Utslipp i vann vil også slippes ut i det planlagte maritime verneområdet. En flytting av produksjonen kan gi rom for mer variert fiskerirettet virksomhet i havna som ikke belaster omgivelsene.

Den pågående privatiseringen og monopoliseringen av Grøntvedt Pelagic AS sin virksomhet i fiskerihavna Uthaug vil ødelegge et helt lokalsamfunn om denne søknaden innvilges. Fremherskende vindretning og vindstyrke vil bringe ubehagelig lukt fra den omsøkte fabrikken ut over hele befolkningen, til tross for at man i de forelagte vindkart i søknaden tilsynelatende har stillestående luft rundt fabrikken. 25-30 meter høye fabrikkpiper være synlige helt fra Ottersbo i øst, til Kråkvåg i sør, og få andre enn sentrale aktører i virksomheten vil forbinde denne lukta med penger. NMFØ ønsker derfor å bidra til en bedre løsning og stiller gjerne vår kompetanse til disposisjon for bærekraftig etablering av denne delen av industrien på en annen lokalitet i kommunen, som f.eks. på Valsneset i Ørland kommune.

Valsneset har i dag ledig areal for sjøretta næring. Det er derfor uforståelig at man i det hele tatt tar et etablert, velrennomert historisk område i betraktning for ytterligere ødeleggelse. Selv om morselskapet Grøntvedt Pelagic AS står for den bærekraftige delen av sjøretta næring, er vår erfaring at virksomheten på Uthaug har store problemer med å overholde formelle krav og pålegg. Det finnes titusentalls plastklips synlig i fjæresonen i Ørland kommune, disse plastklipsene skylles på sjøen når fabrikkområdet vaskes.

Norges Miljøvernforbund

Hovedkontor:		Region Sør / Øst	Region Nord-Norge
Postboks 593	Tlf: 55 30 67 00	Postboks 9261	Postboks 446
5806 BERGEN	Faks: 55 30 67 01	Grønland	9255 TROMSØ
Skuteviksboder 24		0134 OSLO	
Bank: 9521.05.71982	Org.nr. 871 351 082 MVA	Tlf: 55 30 67 00	Tlf: 913 57 125
Internett: www.nmf.no	Epost: nmf@nmf.no	Epost: oslo@nmf.no	Epost: nord@nmf.no

Plastklipsene dekker bl.a. Grandefjæra, Uthaug og verneområder på Tarva, de har også krysset kommunegrensa til Åfjord kommune. Det fotograferes jevnlig urensset fett på badestrendene rundt fabrikken og det kan dokumenteres månedlig at sildetønner havner i fjorden, senest den 18.3.2020, 14.4.2020 og 27.5.2020. Våre erfaringer med morselskapet Grøntvedt Pelagic AS kan sammenstilles slik:

- Virksomheten utfører byggetiltak uten nødvendige tillatelser
- Virksomheten bygger ut på annen manns grunn (Natokaia, Forsvarsbygg)
- Virksomheten pantsetter annen manns grunn (Vasskaia, Ørland kommune)
- Virksomheten stenger kommunal veg og allmenningskai for ferdsel med bom
- Virksomheten driver ulovlig adgangskontroll på offentlig veg med bom
- Virksomheten sender urensset fett, plastklips og plasttønner ut i sjø

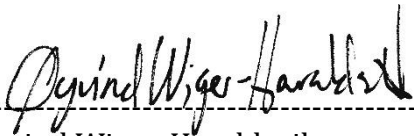
PLANFORSLAGETS KONSEKVENSER FOR BOMILJØ

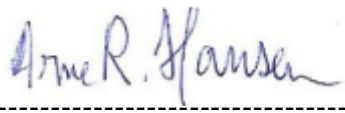
Med en estimert befolkningsvekst på 2000 mennesker innen 2030 (Rambøll 2013) er boligmarkedet i Ørland kommune satt på prøve. For å møte behovet for nye boliger bygges det nå på tidligere landbruksareal, noe NMFØ mener er en katastrofe for landbrukskommunen Ørland. KOSTRA-tallene som omfatter kommunal forvaltning av landbruksareal viser at Ørland kommune omdisponerte 28 dekar dyrka jord til andre formål enn landbruk i 2018. Derfor er det langt bedre å ivareta de områdene som allerede er regulert til boligformål, fremfor å spre ubehagelig lukt i boligområdene. En rekke områder på Uthaug ble regulert til boligformål (PlanID 1621199201) i arealplanen som ble vedtatt 6.2.1992.

Konklusjon:

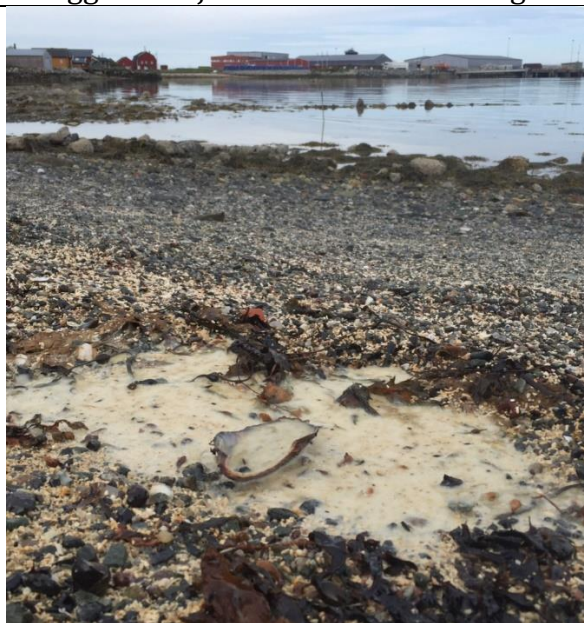
NMFØ mener at industri som vil tåkelegge boligområder på Uthaug med ubehagelig lukt er et boligpolitisk feilgrep og et samfunnsmessig overgrep. Om man vil utøve en forsvarlig boligpolitikk så ivaretar man de regulerte bomiljøene, og man må lytte til de som er direkte berørte. Eierforholdene rundt den historisk viktige havna fremstår i offentlige systemer som meget uklare, men en ting er sikkert: Selv om havna er definert som fiskerihavn, så har beslutningstakerne her et spesielt ansvar for omgivelsene. Innvilges søknaden så lukker man vinduene på et hundretalls boliger på Uthaug og plasserer alle innbyggerne innenfor en evakueringssone for propan, ammoniakk, maursyre og fiskemel. Dette er stoff som alle er lettantennelige med stor eksplosjonsfare. Fiskeoljefabrikken bør derfor etableres på Valsneset, hvor storforbrukere av fiskeolje allerede er etablert. På den måten kan man ivareta bomiljøet for innbyggerne, ivareta ei levende fiskerihavn med variert fiskerirettet virksomhet, og i tillegg ivareta det historiske Uthaug.

Miljøvennlig hilsen

Øyvind Wiger-Haraldsvik
Leder NMFØ

Arne Roger Hansen
Regionleder Midt-Norge

Vedlegg: Situasjonsbilder rundt Uthaug havn

Vanlig fettstoff i fjæra ved Likskjæret, 2017

Plastklips på Tarva, 2019

Sildetønne på Uthaug, 2020

Sildetønne på Uthaug, 2020

Sildetønne på Utstrand, 2020

Sildetønner etter rydding i fjæra, Innstrand 2020